

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ของกลุ่มจักสาน บ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เพื่อศึกษาถึงกระบวนการผลิตระดับข้าวไม้ไผ่ของกลุ่มจักสานบ้านลุมพุก และเพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่กลุ่มไม้ไผ่ประสบผลสำเร็จเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัด (5 ดาว) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 18 คน โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการกลุ่ม 6 คน และสมาชิก 12 คน การศึกษารั้งนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ทั้งแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบที่มีโครงสร้างประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 3 ชุด ดังนี้ คือ 1. ชุดแผนธุรกิจใช้ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการ 2. ชุดกระบวนการผลิตไม้ไผ่ใช้ในการสัมภาษณ์สมาชิกและ 3. ชุดผลิตภัณฑ์ OTOP ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งคณะกรรมการและสมาชิก ส่วนที่ไม่มีโครงสร้างจะเป็นการสัมภาษณ์จะเป็นการเก็บรายละเอียดที่ต้องการทราบ นอกเหนือจาก ข้อมูลภายในแบบสัมภาษณ์ ที่มีโครงสร้าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดยนำข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำเสนอผลการศึกษด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- 1.1 คณะกรรมการกลุ่มจักสาน 6 คน
- 1.2 สมาชิกกลุ่มจักสาน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยดังนี้

- 2.1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งเป็น 2 ชุด ดังต่อไปนี้
ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ใช้ในการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ดัดแปลงปรับปรุง

จากแบบแผนธุรกิจ (Business Plan) ของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ในโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ หลักสูตร “แผนธุรกิจและการจัดตั้งธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการใหม่” (3-6/12-13 กันยายน 2546) แบบฟอร์มการวิเคราะห์และการวางแผนโดย รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จันทร์ฉาย (2546 : 117 – 132) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารกองการเจ้าหน้าที่โครงการวิจัยยุทธศาสตร์มหาดไทย เป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์องค์การ (ยุทธศาสตร์มหาดไทย. 2545 : 166 – 173) แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ใช้ในการสัมภาษณ์เฉพาะ สมาชิกผู้วิจัยได้คัดแปลงและปรับปรุงจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการผลิตหัตถกรรมไม้ไผ่ของ ศิริพร บุญยะกาญจน (2542 : 228-240)

2.2 แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลรายละเอียดหรือในประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากประเด็นกำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ที่มี โครงสร้าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ คือ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ สมุดจดบันทึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนถูกต้องและสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินงานดังนี้

4.1 ทำหนังสือถึง นายก อบต. แจ่งวัดตุประสงค์ของการศึกษาเพื่อขอความร่วมมือ จากประชากรในท้องที่เพื่อทำการเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยเข้าพบผู้ใหญ่บ้านและประธานกลุ่มจักสาน แจ่งวัดตุประสงค์ แล้วนัดหมาย วันเวลาที่สัมภาษณ์ และเก็บข้อมูล

4.3 รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดยนำข้อมูลจาก เอกสารและข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำเสนอผลการ ศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) พบว่า

สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่กลุ่มจักสานบ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาหมู่บ้านและกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านลุมพุก

หมู่บ้านลุมพุก เดิมมีพื้นที่เป็นป่าร้างมีหนองน้ำ (อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน)ประกอบไปด้วยต้นลุมพุกเป็นจำนวนมากจึงได้ตั้งชื่อว่าบ้านหนองลุมพุก โดยการนำของนายพรมบุตรซึ่งได้อพยพมาจากบ้านเหมือดแอ่ ตำบลท่าเพลิง อำเภอมือเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และชาวบ้านอีกจำนวน 7 ครอบครัว จากนั้นชาวบ้านได้ช่วยกันถากถางป่าร้างนี้เพื่อปลูกบ้านเรือนอยู่ในปี พ.ศ. 2442 เวลาต่อมาก็มีชาวบ้านได้ย้ายมาจากบ้านดิว บ้านหม้อ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 ครอบครัวและมาจากบ้านคอกม้า 10 ครอบครัว รวมกันเพิ่มขึ้นเป็น 30 ครัวเรือน ต่อมาจึงได้แต่งตั้ง ผู้นำหมู่บ้านขึ้นในปี พ.ศ. 2446 บ้านลุมพุกมีการปลูกไม้ไผ่จำนวนมาก เมื่อว่างเว้นจากฤดูทำนา ราษฎรในหมู่บ้านว่างงานจึงเริ่มมองหาอาชีพใกล้ตัวที่ สืบทอดมานานจากบรรพบุรุษ คือการสานกระติบข้าว ในปี พ.ศ. 2530 เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกันทรวิชัยได้เข้ามาส่งเสริม สนับสนุนให้รวมกลุ่มกันขึ้น เริ่มแรกมีสมาชิกจำนวน 30 คน เงินกองทุน 3,000 บาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกันทรวิชัย ได้เสนอของบประมาณจากสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดมหาสารคาม เป็นเงิน 45,000 บาท เพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พ.ศ. 2545 ทางกลุ่มได้มีการรวมกลุ่ม ด้วยความสมัครสมานสามัคคี ตั้งใจผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ทำให้มีกระติบข้าวจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดใกล้เคียง

1.2 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่ม

ปณิธานหรือปรัชญาในการดำเนินงานของกลุ่ม

“กลุ่มต้องมีความสมัครสมาน สามัคคีและความมั่นคง”

วิสัยทัศน์

กลุ่มต้องมีความขึ้นขงมั่นคง สมัครสมานสามัคคี สามารถผลิตสินค้า ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดำรงไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอด เลี้ยงตนเองได้ทั้งภายในกลุ่มและหมู่บ้าน

พันธกิจ

1. มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นและเลือกคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อบริหารจัดการกลุ่ม มีการเลือกตั้งใหม่ทุก 2 ปี
2. มีการรวมกลุ่มผลิตเพื่อผลิตสินค้าจำหน่ายต่อไปให้กับพ่อค้าคนกลางหรือชาวบ้านนำไปจำหน่ายต่อภายในจังหวัดและต่างจังหวัดต่อไป
3. มีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่าย สามารถชี้แจงรายละเอียดให้สมาชิกได้รับทราบ

วัตถุประสงค์ของกลุ่ม

1. เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน
2. เพื่อพัฒนาสังคมส่งเสริมและปลูกฝังประชาธิปไตยให้เกิดความสามัคคี
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้แก่คนรุ่นหลัง สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมายของกลุ่ม

1. สมาชิกของกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม
2. ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อฝึกให้สมาชิกมีนิสัยรักการเก็บออม เพิ่มทุนให้แก่กลุ่มและตนเอง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

จุดแข็ง

1. มีพ่อค้าคนกลางมารับสินค้าด้วยตนเอง
2. สินค้าสามารถส่งทำได้
3. วัตถุประสงค์ได้จากชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ทำให้การผลิตไม่ขาดช่วง
4. มีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม และมีงานกันทำตามความรับผิดชอบ
5. สามารถระดมทุนจากสมาชิกภายในกลุ่ม
6. มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายชัดเจน
7. มีการเลือกคณะกรรมการใหม่ทุก 2 ปี

จุดอ่อน

1. การเปลี่ยนแปลงราคาเป็นไปได้อย่าง ทำให้ราคาค่อนข้างคงที่
2. กำลังการผลิตไม่เพียงพอ มียอดสั่งซื้อมากขึ้น
3. ไม้ไผ่ที่สานต้องผึ่งแดดให้แห้งก่อนจึงจะสามารถนำมาผลิตได้ มิฉะนั้น

จะทำให้เกิดรา

โอกาส

1. สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่กลุ่มและครอบครัว
2. การผลิต เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. จากการประกวดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้รับรางวัล 3 ดาว

ระดับจังหวัดและ 2 ดาว ระดับภาค

4. สามารถผลิตสินค้าได้ทันเวลาและตามสั่งได้ ซึ่งมีมือทัดเทียมกับคู่แข่ง
5. ลูกค้าสามารถต่อรองราคากับกลุ่มได้โดยตรง
6. ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย

อุปสรรค

1. หน้าฝนอากาศชื้นทำให้ไม่สามารถตากไม้ไผ่ได้ ทำให้ยอดการผลิตค่อนข้างน้อย
2. วัสดุที่ใช้ทำเป็นไม้ไผ่ซึ่งต้องใช้เวลาปลูกค่อนข้างนาน ถึงจะนำมาใช้งานได้ ทำให้อนาคตกคาวจะมีการขาดแคลนวัสดุในการผลิต

การเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

ข้อดีของธุรกิจ

1. ลูกค้าสามารถต่อรองราคาได้
2. ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทาน
3. ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักของลูกค้ามานานแล้ว
4. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตได้ตามคำสั่ง
5. ผลิตภัณฑ์มีราคาที่เหมาะสม

ข้อเสียของธุรกิจ

1. กำลังการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ
2. ไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์

เป้าหมายทางการตลาด

แนวคิดด้านการตลาดของกลุ่มเป็นลักษณะการขายส่ง โดยมีตัวแทนหรือพ่อค้าคนกลางมารับไปจำหน่ายต่อยังต่างจังหวัด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์สามารถจำหน่ายและจกสถานได้ตลอดตามคำสั่งซื้อ ผลิตภัณฑ์ยังเป็นแบบดั้งเดิมที่สืบต่อกันมา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน โดยกลุ่มจะเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ ยังไม่มีการพัฒนาเป็นรูปแบบใหม่

ลูกค้าหลัก คือ พ่อค้าคนกลางที่มารับสินค้าไปจำหน่ายต่อ ลูกค้ารอง คือ ประชาชนที่มารับสินค้าไปจำหน่ายต่อ ลักษณะการซื้อของลูกค้าจะเริ่มจากความสนิทสนมเกิดความพึงพอใจและชื่นชอบในผลิตภัณฑ์ กลุ่มตั้งเป้าหมายการตลาดและการผลิตไว้ คือ

1. เพิ่มยอดขายโดยรวมจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 30
2. สามารถกำหนดราคาสินค้าได้เอง
3. เพิ่มผลผลิตให้ได้ 7,800 หน่วยต่อปี
4. ผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน

กลุ่มต้องอาศัยกลยุทธ์การตลาดดังนี้ การผลิตกระติบเป็นแบบดั้งเดิมที่สืบทอดมาจากภูมิปัญญาชาวบ้านและมีการควบคุมการผลิตสินค้าไม่ให้ล้นตลาด มีการจัดวางจำหน่ายไว้ที่กลุ่ม จัดเรียงไว้เป็นชั้นและใช้เชือกร้อยเป็นกลุ่มเพื่อแสดงสินค้าให้ลูกค้าได้ชม ผลิตภัณฑ์มีความทนทาน แข็งแรง และเหมาะสมกับการใช้งาน ราคาขายกำหนดตามต้นทุนการผลิต คุณภาพ ขนาดของสินค้า และปริมาณสินค้าตามความต้องการของตลาด การจำหน่ายสินค้าจะมีพ่อค้าคนกลางมารับเองถึงที่ทำการกลุ่ม กลุ่มจะจำหน่ายทั้งปลีกและส่ง หากเป็นลูกค้าที่มีความคุ้นเคย รับผิดชอบมานานก็จะมีการลดราคาให้ มีการโฆษณาผ่านทางแผ่นพับของสินค้า OTOP ประจำจังหวัด และการประชาสัมพันธ์จะเป็นลักษณะการบอกต่อ เพราะสินค้าเป็นที่รู้จักมานานแล้ว

2. กระบวนการผลิตกระติบข้าวไม้ไผ่

กลุ่มจักสาน บ้านลุมพุก บ้านเลขที่ 29 หมู่ที่ 5 บ้านลุมพุก ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบกิจการการผลิตกระติบข้าวทำจากไม้ไผ่ นำโดย นายชาย มูลเสนา เป็นผู้ริเริ่มใช้ภูมิปัญญาของตนในการสานกระติบข้าวเมื่อ ปี พ.ศ. 2515 เมื่อชาวบ้านเห็นนายชาย มูลเสนามีรายได้ดี จึงคิดริเริ่มจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อทำเป็นอาชีพเสริม โดยได้ก่อตั้งกลุ่มเมื่อ พ.ศ. 2541 เงินทุนเมื่อเริ่มต้น 20,000 บาท เงินทุนปัจจุบัน 21,572 บาท จำนวนเงินหุ้น 6,500 บาท (65 หุ้น ๆ ละ 100 บาท) กระติบข้าวเป็นหัตถกรรมไม้ไผ่ที่ชาวบ้าน

ลุมพุกผลิตเพื่อจำหน่ายมาเป็นเวลานาน เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ประโยชน์ที่ได้รับคือ ใช้ในการบรรจุข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้วเพื่อไม่ให้ข้าวเหนียวแห้งเร็วกว่าปกติและไม่ทำให้ข้าวเหนียวและหรือบูด เพราะว่าไอน้ำจากข้าวเหนียวจะระเหยออกมาระหว่างเส้นตอกที่สานกัน จึงทำให้เกิดหยดน้ำภายใน

โดยส่วนใหญ่ผู้ผลิตกระติบข้าวจะมีประสบการณ์ในการผลิตมาเป็นเวลากว่า 5 ปี ขึ้นไป รองลงมา มีประสบการณ์ในการผลิตมาเป็นเวลาประมาณ 3-5 ปี และมีประสบการณ์ในการผลิตกระติบข้าวมาเป็นเวลานานประมาณ 1-3 ปี การผลิตกระติบข้าวส่วนใหญ่ผู้ผลิตมีประสบการณ์ มาจากการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษตั้งแต่เกิดมาก็เห็นบิดามารดาผลิตกระติบข้าว ทำให้ฝึกผลิตกระติบข้าวตั้งแต่ยังเด็ก โดยไม่ได้ศึกษามาจากที่อื่น แรงจูงใจในการผลิตก็เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น เพราะเมื่อเกิดมาเห็นบรรพบุรุษสานกระติบข้าว จึงได้ผลิตตามภายหลัง และได้ผลิตไปจำหน่าย เมื่อเห็นว่าผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุน รายได้ดี ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจึงได้ผลิตกระติบข้าวเป็นอาชีพเสริมเพื่อประทังชีวิต การประกอบอาชีพของชาวบ้านลุมพุก ผู้ผลิตกระติบข้าวทุกคนจะทำนาเป็นอาชีพหลัก และสานกระติบข้าวเป็นอาชีพรอง ในด้านการใช้เวลาในการประกอบอาชีพระหว่างปี ผู้ผลิตกระติบข้าวทุกคนจะประกอบอาชีพนี้เมื่อว่างจากการทำนา คือ ช่วงที่รอการเก็บเกี่ยวผลผลิต และหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ผลิตปัจจุบันส่วนใหญ่ร้อยละ 77 ยึดการผลิตเป็นอาชีพรอง เนื่องจากยังไม่มีความถนัดมากนัก แต่มีเพียงร้อยละ 33 ที่ยึดเป็นอาชีพหลัก เนื่องจากเรียนรู้จากบรรพบุรุษ

การลงทุนในการประกอบอาชีพ ในการประกอบอาชีพผลิตกระติบข้าวของชาวบ้านลุมพุก ผู้ผลิตกระติบข้าวมีการลงทุนที่สำคัญในด้านเครื่องมือและด้านวัตถุดิบ การลงทุนดังกล่าวนี้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการผลิตไม่มากนัก ผู้ผลิตกระติบข้าวมีการลงทุนในระดับที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และทุกคนใหญ่ใช้เงินลงทุนของตัวเอง ได้ผลการศึกษาดังนี้

ระดับผู้ลงทุน ผู้ผลิตกระติบข้าวมีการลงทุนในด้านวัตถุดิบในการประกอบอาชีพผลิตกระติบข้าว ประมาณ 15 บาทต่อ 1 ใบ หรือประมาณ 3,000-4,000 บาทต่อปี มีการลงทุนประกอบอาชีพในระดับปานกลาง

แหล่งเงินทุน ผู้สานกระติบข้าวร้อยละ 80 มีการลงทุนโดยการใช้เงินของตนเอง ซึ่งมาจากการขายข้าว การรับจ้าง และการประกอบอาชีพผลิตกระติบข้าว ร้อยละ 20 ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

การลงทุนด้านเครื่องมือและวัตถุดิบ ผู้ผลิตกระติบข้าวมีการลงทุนด้านเครื่องมือ ได้แก่ มีด, เหล็กเจาะ, กบไสไม้ และมีการลงทุนด้านวัตถุดิบคือ ไม้ไผ่ หวาย ก้านตาล ชาวบ้าน ลุ่มพุกที่ผลิตกระติบข้าว มีการลงทุนในด้านเครื่องมือเป็นมูลค่า ระหว่าง 300 – 400 บาท ใน ครั้งแรก และการลงทุนด้านวัตถุดิบเป็นมูลค่าประมาณ 2,000 – 4,000 บาทต่อปี ทั้งนี้ผู้ผลิต จะไปหาซื้อไม้ไผ่จากแหล่งวัตถุดิบที่ไม่ไกลจากหมู่บ้านนัก บางครั้งจะมีพ่อค้านำไม้ไผ่มาขาย ในหมู่บ้าน ส่วนหวายผู้ผลิตกระติบข้าวจะหาซื้อจากตลาดหรือปลูกเอง ก้านตาลจะหาตัดตาม หมู่บ้านหรือมีพ่อค้านำมาขาย การลงทุนของผู้ผลิตไม่แตกต่างกันมากนัก

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตกระติบข้าว

วัสดุ 1. ไม้ไผ่บง 2. ไม้ไผ่บ้าน (ไผ่สีสุก) 3. หวาย 4. ก้านตาล

อุปกรณ์ 1. มีดโต้ 2. มีดตอก 3. เหล็กหมาด 4. หินลับมีด 5. เลื่อย

การผลิตกระติบข้าวที่ชาวบ้านลุ่มพุกส่วนใหญ่จะมีตั้งแต่ 5 ลายขึ้นไป คือ ลาย สองเวียน เป็นลายสองที่สานให้แถวลายอยู่ในลักษณะแนวนอนใช้สานตัวฝาและตัวกระติบข้าว 2 ลายสองยืน เป็นลายที่สองที่มีแถวลายในลักษณะตั้ง ใช้สานตัวกระติบข้าวเช่นเดียวกับ 3 อัคตุ หรือฝาคู เป็นแผ่นดอกที่สานด้วยลายเหลว (ลายเฉลว) เพื่อใช้สำหรับปิดช่องว่างด้านบน 4 ลาดขัดเป็นลายที่สานให้ติดกันกับลายตาเหลว เพื่อให้ฝาคูหนาขึ้น 5 ลายมัดหวายต่าง ๆ ที่ ใช้มัดเย็บ กระติบข้าวเหล่านี้ล้วนมีลวดลายที่สวยงาม บ่งบอกถึงความประณีตของช่างผู้ผลิต และศิลปวัฒนธรรมที่ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะสืบทอดให้ชาวบ้านลุ่มพุกได้รักษาไว้

รายได้โดยเฉลี่ยในรอบปีอย่างน้อย 40,000 ต่อปี รายได้ในการสานกระติบข้าว มีความแน่นอน เพราะสินค้าสามารถจำหน่ายได้ตลอดปี การนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย จะมีการ รวมผลิตภัณฑ์ไว้ที่บ้านของประธานกลุ่มและมีพ่อค้าคนกลางมารับสินค้าเพื่อนำไปจำหน่ายต่อ สำหรับราคาที่ทางกลุ่มตั้งไว้มีดังนี้ 1. กระติบข้าวขนาดใหญ่ราคากล่องละ 150 บาท 2. กระติบข้าวขนาดกลาง ราคากล่องละ 30 บาท 3. กระติบข้าวขนาดเล็ก ราคากล่องละ 15 บาท จากการประกอบอาชีพนี้ผู้ผลิตคิดว่ายู่ในระดับดี เพราะจะสามารถช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับครอบครัวและแนวโน้มตลาดในอนาคตคาดว่าจะดีขึ้น คูได้จากยอด ของการสั่งซื้อเพิ่มเติม

สำหรับปัญหาและอุปสรรค ผู้ผลิตกระติบข้าวประสบปัญหาด้านสุขอนามัย เนื่องจากการสานต้องใช้เวลานานทำให้เกิดการปวดเมื่อยตามร่างกาย วัสดุและอุปกรณ์มีราคา แพงขึ้นเพราะราคาน้ำมัน ในระยะยาวไม้ไผ่และหวายหายากขึ้น ทำให้ต้องซื้อจากพ่อค้าคนกลาง หรืออาจต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ฤดูฝนมีผลมากต่อผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้เกิดรา สินค้า คุณภาพต่ำลง ทำให้ยอดการผลิตลดลงในช่วงฤดูฝน

3. สาเหตุที่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัด

(5 ดาว)

กลุ่มผลิตกระติบข้าวไม้ไผ่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับประเทศจากปัจจัยหลัก 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านการผลิต สามารถผลิตได้ซ้ำในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงของเดิม แต่ไม่สามารถผลิตได้เหมือนเดิม 100 %
2. ปัจจัยด้านการตลาด การจำหน่ายสินค้า ยังเป็นการจำหน่ายในพื้นที่ภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ไม่สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ รายได้ในการจัดจำหน่ายสินค้าเทียบกับปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ 50 และความเห็นเพิ่มเติมของคณะกรรมการซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องพัฒนา คือ กลุ่มยังขาดรูปแบบและองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ขาดความประณีต เพราะการถักสานเย็บริมยังไม่เรียบร้อย การตกแต่งสำเร็จ ยังคงใช้วัสดุดั้งเดิมคือเส้นเอ็น ไม่มีการพัฒนาทดลองใช้วัสดุแบบอื่น ซึ่งอาจทำให้เกิดความสวยงามมากขึ้น ไม่มีการจัดทำบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม ยังคงใช้การร้อยกระติบเป็นกลุ่มในการจัดส่ง
3. ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของชุมชน การระดมทุนยังต้องได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ยังไม่สามารถระดมทุนด้วยตนเองและการบันทึกบัญชีเป็นอย่างไร ยังไม่มีการจัดทำเป็นระบบบัญชีมาตรฐาน
4. ปัจจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รูปแบบ สีส้น ขนาด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา รูปแบบ สีส้น ขนาด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา ไม่มีการพัฒนา สร้างสรรค์ในลักษณะที่แปลกใหม่
5. ปัจจัยด้านเรื่องราวหรือตำนานผลิตภัณฑ์ กลุ่มจักสานบ้านลุมพุกมีเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ แต่ไม่มีการนำเสนอที่ชัดเจน คือไม่มีเอกสารหรือคำอธิบายประกอบเกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์
6. ปัจจัยด้านปัจจัยด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์กระติบข้าวไม้ไผ่ของบ้านลุมพุก ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จาก (มผช.) ขาดความประณีตในการดูแลเรื่องรายละเอียดปลีกย่อย และที่สำคัญยังไม่ได้รับรางวัลในระดับประเทศ

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่บ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่ม มีรูปแบบการบริหารอยู่ในรูปของคณะกรรมการบริหารงานและสมาชิก มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน ตามทฤษฎีการบริหาร 7 ประการ (POSDCORB) ของลูเธอร์ กุลลิค และลินคอล์น เออร์วิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick) อ้างใน พิทยา บวรรัตน์ (2526 : 39-41) และมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของกลุ่ม ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของกลุ่ม ตามหลักการวิเคราะห์SWOT อ้างใน ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539 : 56) การประกอบอาชีพจักสานกระติบข้าวของกลุ่มจักสานบ้านลุมพุก เป็นอาชีพที่ยึดถือสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติศักดิ์ แสนประดิษฐ์ (2538 : บทคัดย่อ) การศึกษาการประกอบอาชีพสานกระติบข้าวไม้ไผ่ ของชาวบ้านนาสะไมย์ ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ได้ส่งผลในด้านเศรษฐกิจของชาวบ้าน คือทำให้ชาวบ้านมีงานทำมากขึ้น ลดภาระหนี้สิน ส่งผลดีต่อการออม การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรมีมากขึ้น ลดภาวะการว่างงานของชาวบ้าน มีการรวมกลุ่มทางสังคมเพื่อจักสานในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัย บุญเลิศ สดสุชาติ (2538 : 46-48) กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมการผลิตจ่อด้านเศรษฐกิจ ชาวบ้านได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของการสานจ่อว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว สามารถลดภาระหนี้สินได้ โดยการใช้แรงงานได้อย่างคุ้มค่า สามารถใช้เวลาว่างใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างงานโดยเทคโนโลยีพื้นบ้าน สะดวกในการทำอาศัยวัดอุทิศในท้องถิ่น คือ ไม้ไผ่ ประกอบกับแหล่งรับซื้อไม้ทุกจังหวัดของภาคอีสาน สังคมชาวบ้านมีการร่วมกันผลิต แบ่งกันรับผิดชอบ ช่วยกันทำงานในครอบครัว ครอบครัวอบอุ่น ไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปทำงานทำ

2. กระบวนการผลิตกระติบข้าวไม้ไผ่

จากการศึกษาพบว่า การจักสานกระติบข้าวไม้ไผ่เป็นอาชีพที่กลุ่มจักสานบ้านลุมพุกได้ยึดถือเป็นอาชีพมานานโดยสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ กระบวนการผลิตไม้ไผ่จะมีการจัดทำอย่างเป็นขั้นตอน และการผลิตจะมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนอีสาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริพร บุญยะกาญจน (2542 : 202-203) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการผลิตหัตถกรรมไม้ไผ่ของชาวผู้ไทบ้านหนองห้าง ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์

จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กระบวนการผลิตหัตถกรรมไม้ไผ่ ของชาวผู้ไทบ้านหนองห้างผลิตขึ้นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเพื่อจำหน่าย หัตถกรรมที่ผลิตขึ้นล้วนเกี่ยวข้องกับลักษณะสภาพแวดล้อม เช่น ช้อนและชอน จะถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้จับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติ กระบุงถูกสร้างขึ้นเพื่อใส่ของป่าที่เดินทางไปเก็บบนภูเขา เป็นต้น ส่วนกระติบข้าวเกิดจากการที่ชาวบ้านจะมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาและมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนา สำหรับลายไม้ไผ่ที่นำมาใช้ในการจักสานส่วนใหญ่จะยังอนุรักษ์ลายดั้งเดิมที่สืบทอดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิทักษ์ น้อยวังคลัง (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องลายสานไม้ไผ่ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้พบว่าลายสานไม้ไผ่ที่นำมาประกอบเป็นเครื่องจักสานได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยอาศัยความสะดวกและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสังคม โดยเครื่องจักสานไม้ไผ่มักจะมีรูปแบบที่สอดคล้องและกลมกลืนกับเครื่องใช้ไม้สอยแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม

3. สาเหตุที่กลุ่มไม้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัด (5 ดาว)

จากการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มจักสานบ้านลุมพุก ได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทางรัฐบาลส่งเสริม ได้รับรางวัล 2 ดาวในระดับจังหวัดพ.ศ. 2547 และ 3 ดาวในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2546 ทำให้กลุ่มจักสานบ้านลุมพุก มีความภาคภูมิใจเป็นตัวอย่างให้แก่กลุ่ม อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่ในระดับจังหวัดยังไม่ถือว่าประสบผลสำเร็จ เพราะยังไม่สามารถได้รับรางวัลในระดับ 5 ดาว สาเหตุเกิดจากทางกลุ่มยังมีข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของคณะกรรมการการตัดสินได้ ถือเป็นจุดสำคัญที่ทางกลุ่มต้องการที่จะหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคต และผลกระทบทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงภายในประเทศก็ยังส่งผลมายังกลุ่ม โดยกลุ่มต้องใช้เวลาในการปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่สามารถกระทำโดยรวดเร็วได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ พูร์ โมสิกรัตน์ (2535 : 113-121) กล่าวว่า สภาพการณ์ของหัตถกรรมจักสานของไทยในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จนเกิดเป็นเงื่อนไขของการผลิต ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัสดุ กระบวนการผลิตและระบบการผลิต การตลาด รูปแบบต่างๆ โดยหัตถกรรมที่แพร่หลายในท้องตลาดในขณะนี้ต้องมีรูปแบบง่าย ๆ ในการผลิต สะดวกไม่ยุ่งยากซับซ้อน สามารถผลิตได้อย่างรวดเร็ว ส่วนหัตถกรรมจักสานที่ใช้ฝีมือ และเวลามากมีอยู่ในวงค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้เพราะมีเงื่อนไขหลายประการ คือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ใช้ไม่เหมาะสม ยิ่งสภาพปัจจุบัน

การตลาด ราคา การจัดจำหน่าย รสนิยมและประโยชน์ใช้สอย และให้ทรศนะว่าเงื่อนไขเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่ต้องช่วยกันคิดว่าจะรักษาเอกลักษณ์ที่มีความงามอันทรงคุณค่าให้มีการสืบทอดต่อไปอย่างไร โดยที่สามารถจะพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ต้องการการตลาด สอดคล้องกับทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2534 : 18-19) ได้นำเอาทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด (marketing mix) ของฟิลิป คอทเลอร์ (Philip kotler. 2000 : 15) ที่กล่าวว่า ส่วนผสมทางการตลาด เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ธุรกิจต้องใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของการตลาดเป้าหมายประกอบด้วยเครื่องมือสี่ประการ หรือที่เรียกว่าเครื่องมือการตลาด 4P s อันได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์ (product)
2. ราคา (price)
3. การจัดจำหน่าย (place/distribution)
4. การส่งเสริมการตลาด (promotion) ได้แก่
 - 4.1 การโฆษณา
 - 4.2 การขายตรง
 - 4.3 การส่งเสริมการขาย
 - 4.4 การประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประกอบอาชีพจักสานกระติบของของบ้านลุมพุกช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างดี ทำให้กลุ่มจักสานมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น ทางกลุ่มยังได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก กระบวนการผลิตกระติบข้าวมีลำดับขั้นตอนการทำที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ แต่การที่กลุ่มจักสานบ้านลุมพุกจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ประสบผลสำเร็จจนเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับจังหวัด (5 ดาว) นั้นจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโดยต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าอาชีพผลิตกระติบข้าวไม้ไผ่ของกลุ่มจักสานบ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประสบปัญหาที่ผู้ศึกษาเห็นว่าควรหาแนวทางแก้ไข คือ

1.1 การขาดแคลนวัตถุดิบ วัสดุและอุปกรณ์

สำหรับวัตถุดิบคือมีไม้ไผ่มาใช้ในการผลิตลดน้อยลง ควรจะมีการส่งเสริมให้ปลูกไม้ไผ่ทดแทนในพื้นที่ที่ชาวบ้านเคยปลูก หรือปลูกเพิ่มเติมในที่ใหม่ที่เหมาะสม ซึ่งในการปลูกไม้ไผ่ควรได้รับความรู้เรื่องหลักวิชาการที่ถูกต้อง โดยควรศึกษาถึงชนิดของพันธุ์ไม้ไผ่ที่เหมาะสมจะนำมาปลูกในหมู่บ้านและทนต่อโรคที่ถูกลมลงรบกวน ในอนาคตผู้ผลิตควรจะมีแปลงไม้ไผ่เป็นของตนเองครอบครัวละ 1 แปลงเป็นอย่างน้อย เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต

ในด้านวัสดุและอุปกรณ์ ควรมีการรวมกลุ่มกันซื้อในครั้งละจำนวนมาก ๆ โดยมีการประชุมว่าในระยะเวลา 3 เดือนหรือ 6 เดือนข้างหน้า ทางกลุ่มจะผลิตกระติบข้าวจำนวนเท่าไร แล้วก็กะปริมาณวัสดุและอุปกรณ์ที่จะใช้ ว่ามีจำนวนเท่าไร จากนั้นรวมกันสั่งซื้อครั้งเดียวจะทำให้ทางกลุ่มสามารถลดต้นทุนและมีอำนาจต่อรองราคา

1.2 ทางกลุ่มมีปริมาณการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ให้ผลิตกระติบข้าวส่งขายไม่ทัน ควรมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านหรือผู้ที่สนใจในหมู่บ้านที่ยังว่างงานอยู่ นักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่เคยเรียนรู้หรือศึกษาเรื่องการจักสานกระติบข้าว ได้เข้ามาเรียนรู้จากทางกลุ่มให้มากขึ้น และทางกลุ่มก็สามารถให้งานทำเป็นครั้งคราว หรือใครสนใจจะประกอบเป็นอาชีพ ก็สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มเพิ่มเติมได้ ซึ่งถือเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์วัฒนธรรมอีสานให้คงไว้

1.3 ควรมีการจัดตั้งร้านค้าประจำหมู่บ้าน เพื่อรวบรวมผลิตภัณฑ์จากการจักสานของคนในหมู่บ้าน เพื่อจัดจำหน่ายสินค้า แสดงสินค้า สร้างเอกลักษณ์และตำนานของสินค้า มีการจัดระเบียบสินค้าให้สวยงาม เป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในตำบลและยังสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอนาคต

1.4 ในช่วงฤดูฝน กลุ่มจักสานจะประสบปัญหาไม้ไผ่ขึ้นรา ยอดการผลิตลดลง สินค้ามีคุณภาพต่ำ และไม่สะดวกในการจักสานไม้ไผ่เท่าใดนัก ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนควรให้คำแนะนำหรือส่งเสริมอาชีพใหม่ในระหว่างฤดูฝน ซึ่งต้องเป็นอาชีพที่ทางกลุ่มสนใจ โดยอาชีพใหม่นี้จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มช่วงฤดูฝน หรืออาจจะเป็นอีกอาชีพใหม่ที่

ชาวบ้านสามารถประกอบเป็นอาชีพได้ แต่สิ่งสำคัญขั้นแรกต้องมีการสำรวจให้แน่ชัดว่า ทางกลุ่มมีความสนใจจริงเพื่อให้ได้ผลที่ดีตามมา

2. ข้อเสนอแนะประเด็นเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไปว่าควรมีการศึกษา ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการศึกษากระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ของกลุ่มอื่นหรือท้องถิ่นอื่น เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน ทำให้เกิดเป็นสารสนเทศสำหรับผู้สนใจ

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพผู้ผลิตกระติบข้าวไม้ไผ่ ให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่หลากหลายมากขึ้น หรือมีการเพิ่มเติมรูปแบบใหม่ ๆ มีการนำลักษณะงาน จักสานชนิดใหม่เข้ามาให้ทางกลุ่มได้เรียนรู้และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประจำกลุ่มต่อไป

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัดไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไขปัญหาให้ลุล่วงและโครงการสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน